

3. ОЛІЙНИК

Голова Виконкому
Київської Обласної Ради
депутатів трудящих.

ВІДРОДЖЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА КИЇВЩИНИ ЗА РІК

Київщину вважали перлиною України. До війни вона славилася багатством, заможністю, високими врожайми, повнотою життя і щастям людей. Серцю кожної радянської людини були милі й дорогі безмежні простори її родючих земель, садів, запашних луків, пшениці та жита, пісні дівчат на бурякових плантаціях.

На цю гордість України посягнули німці. Вони розграбили господарство області, на попіл і руїни перетворили багато чудових сіл, колгоспних будівель, тваринницьких приміщень, будівель машинно-тракторних станцій з їх величезним парком. В своїй злобі й люті німецькі окупанти навіть викорчувували дерева з садів.

Багато вистраждала Київська земля. Здавалось би — потрібні довгі роки напруженої творчої роботи, щоб підняти із згарищ величезне господарство області, щоб знову розквітло воно на користь нашої Батьківщини.

Але минув рік — і не впізнати Київщини. На свою землю прийшли справжні господарі, віддали їй всі сили, думки, всі кращі почуття, які є в людині. По гвинтику збирали вони реманент, приводили на колгоспне подвір'я коней, корів, по кілограму збирали насіння, обробляли землю, перетворену німецькими загарбниками у пустирі, зарослі бур'янами. Готувались до посівної.

Важко було бачити сільське господарство області поруйнованим, але радість визволення, любов до Батьківщини рухала людьми в ту світлу, кипучу весну 1944 року.

Напередодні весняної сівби голова уряду Радянської України Микита Сергійович Хрущов на VI-й сесії Верховної Ради УРСР звернувся до працівників сільського господарства з закликом — в строк провести сівбу, прикласти

всіх зусиль, використати всі засоби й можливості і зразково провести сівбу. Колгоспники області в соціалістичному змаганні з Вінничиною боролися за здійснення вказівок М. С. Хрущова. Не зважаючи на тяжкі умови воєнного часу, вони провели посів ранніх колоскових культур у найкоротший строк — за 9 робочих днів, виконавши план сівби ранніх колоскових культур на 108 процентів. Посів ярих культур було виконано на 111,8 процентів. Невистачало тягла, і колгоспники дали своїх власних корів на оранку та сівбу. На полях Київщини працювало весною понад 36.000 корів колгоспників, якими було виорано 71.000 гектарів та забороновано 148.000 гектарів.

Поспішали відновити своє господарство машинно-тракторні станції, щоб швидше допомогти колгоспам. Працівники МТС, як і колгоспники області, показали зразки більшовицької праці. Колектив Баришівської МТС за 40 днів відбудував свою станцію. Працювали всі. Трактористи стали теслярами, каменярями, слюсарями. Трактори МТС були цілком відремонтовані і стали у борозну.

Марко Стрикаленко — бригадир тракторної бригади Звенигородської МТС ремонтував свої машини під артилерійським і кулеметним обстрілом німців. Осколки влучали в трактори, але Стрикаленко вчасно відремонтував їх і вивів на весняну сівбу.

Старший механік Городищенської МТС Яким Ковтунець з бухгалтером Марією Заболотною та електрослюсарем Воротилом, ризикуючи життям, зберегли від німців цінні інструменти та устаткування.

Машинно-тракторні станції Київщини виконали план весняних робіт на 100,4 проценти. Особливо відзначились хорошою роботою ордена Леніна Кагарлицька МТС, Березанська, Київська, Катеринопільська, Бишівська та інші.

Самовіддана робота колгоспників і працівників МТС була відмічена партією та урядом високою нагородою — Київщина одержала перехідний Червоний Прапор Державного Комітету Оборони.

Натхнені нагородою, трудящі столичної області ще з більшим завзяттям провели збирання хліба. На ланах в час масового збирання колоскових культур в колгоспах працювали десятки тисяч жінок-косарів, які показали зразки стахановської праці.

Колгоспниця Олена Петлюк з артїлі імені Кірова, Переяслав-Хмельницького району, щоденно викошувала по 70-80 сотих гектара жита проти норми 30 сотих. 80-річний дідусь Іван Замогильний з цього ж колгоспу викошу-

вав теж по 70 сотих гектара. І сотні інших жінок, стариків, підлітків всі свої сили віддавали колгоспним ланам.

Урожай виріс чудовий. Збирання колоскових в області закінчили за 15 робочих днів. Весь хліб було вчасно за-скиртовано. Однією з перших на Україні Київщина вико-

Колгоспники Київщини здали понад 1.700 тис пудів зерна у фонд Червоної Армії.

нала план хлібопоставок державі і натуроплату за роботу МТС. Мільйони пудів зерна одержала країна. Додатково, у фонд Червоної Армії, колгоспники Київщини здали до 20 жовтня 1944 р. 1.722.000 пудів зерна.

За цей рік відроджено ще одне багатство Київщини — посіви цукрових буряків. До війни наша область займала друге місце на Україні по посіву цукрових буряків. Тут, в Старосіллі, народився прославлений рух п'ятисотенниць Марії Демченко та Марини Гнатенко.

Навесні в артілях, які сіяли буряк, розгорнулось соціалістичне змагання. За короткий час були відновлені бурякові ланки. На плантаціях працювало більше 26.000 таких ланок. Колгоспниці взяли зобов'язання зібрати по 200 — 500 центнерів буряків з гектара.

Колгоспниці Старосілля писали М. С. Хрущову: «Дорогий Микита Сергійович! Ми запевняємо Вас, що будемо працювати вдень і вночі, а слова свого додержимо. Прийде осінь — і знову загримить слава про Старосілля — батьківщину п'ятисотенниць. У нас виростуть нові майстри високих урожаїв».

Дане тов. Хрущову слово старосільці додержали. Ланки Ярини Ткаченко, Явдохи Гончаренко, Улити Хижняк, Марії Яременко накопили до 500 центнерів з гектара. Та не тільки в Старосіллі — всі буряководи області виконали своє зобов'язання. Олена Гопкало з Бориспільського району, Марія Лисенко з Миронівського, Катерина Клювак з Шполи і багато інших зібрали по 400 — 500 і більше центнерів.

Великих успіхів добились колгоспники і в піднесенні городництва. Не зважаючи на те, що німецькі фашисти знищили парникове господарство, артілі всеж вчасно виростили розсаду ранньої капусти, помідорів, огірків і посіяли 18.759 гектарів овочів. Збільшили колгоспи і посівну площу під картоплю — на 3,7 процента проти довоєнного часу.

Знатних наших городників знала вся Україна. Всім відома була Ганна Бідненко з колгоспу імені Леніна, Бориспільського району, яка за високі врожаї, за свою майстерність і відданість у праці нагороджена орденом Леніна. Ганна Бідненко зібрала в цьому році 480 центнерів картоплі з гектара. Знали на Київщині і ланкову — Дуню Безсмертну з колгоспу імені Петровського. Закатована німцями за те, що не хотіла на них працювати, вона загинула героїчною смертю. Тепер ланка Паші Ярмоленко з того ж колгоспу носить ім'я Дуні, продовжує її діло. В цьому році Паша виростила рекордний на Київщині врожай картоплі — 769 центнерів з гектара.

З особливою любов'ю і старанністю колгоспники Київщини розвивали громадське тваринництво. На кінець 1940 року не було жодного колгоспу, який не мав би по три тваринницькі і одній птахівничій фермі. Далеко за межами Київщини були відомі імена кращих передовиків тваринництва — Марини Максимчук, Марини Марчук, Наталки Бондаренко, Ольги Шумської та інших.

Ланкова Паша Ярмо-
ленко накопала 769
центнерів картоплі з
гектара.

Німецькі хижакі зруйнували тваринницькі ферми у всіх колгоспах, вивезли в Німеччину та знищили сотні тисяч голів худоби.

Та вже не пізнати тих руїн, з яких знову відроджено ферми. Майже в кожному колгоспі тепер є худоба, є ферми. В області організовано 2.307 ферм великої рогатої худоби, 1.313 свинарських, 1.184 вівчарських, 2.206 птахівничих.

Передові колгоспники Київщини, під час німецької окупації ризикуючи своїм життям, в лісах, ярах, коморах переховували колгоспну худобу, зберігали її від грабіжників. Так, колгоспники Переяслав - Хмельницького району зберегли й повернули на ферми 531 голову худоби. Кол-

госпниці колгоспу «12 річчя жовтня», Бориспільського району, Марія Чехівська та Ганна Гопкало зберегли 37 свиноматок і тепер повернули їх на колгоспну ферму.

Сповнені бажанням якнайшвидше відродити тваринництво, колгоспники області законтрактували і передають для комплектування ферм 129.166 телят, 6.118 поросят, 3.900 ягнят, 1.732.000 штук птиці і 9.000 бджолородин.

Розгортаючи боротьбу за першість в соціалістичному змаганні в справі розвитку і піднесення громадського тваринництва, передові райони і колгоспи Київщини домоглися значних успіхів. Переяслав-Хмельницький район вийшов переможцем у змаганні, одержав перехідний Червоний Прапор Державного Комітету Оборони. Колгоспники цього району виростили для комплектування птахівничих ферм і для здачі державі на м'ясо біля 400.000 штук птиці.

Колгосп «12 річчя жовтня», Бориспільського району, в якому відновлено три тваринницькі і одну птахівничу ферму та виконано державний план комплектування поголів'я худоби, нагороджено перехідним Червоним Прапором Облради депутатів трудящих. За зразкову роботу по розвитку тваринництва нагороджено перехідними Червоними Прапорами Раднаркому УРСР і Облради депутатів трудящих і колгосп «Червоний партизан» села Лісовичі, Таращанського району.

Силами стахановців виробництва з руїн і згарищ піднято фабрики, заводи та артілі нашої області. За перше півріччя місцева промисловість Київщини виготовила на 6.063,6 тисячі карбованців продукції, або виконала план на 111 процентів. Харчова промисловість — на 336 тисяч карбованців, легка промисловість — на 578 тисяч карбованців.

Колгоспники і колгоспниці Київщини за безпосередньою допомогою партійних організацій багато попрацювали над відродженням господарства області і в складних умовах воєнного часу домоглися значних успіхів.

Зроблено багато. Але попереду ще більше роботи. Перш за все нам треба швидко закінчити вивозку цукрових буряків на заводи, повністю закінчити оранку на зяб і цим закласти міцний фундамент для високого врожаю наступного року, добре підготуватись до зимівлі худоби.

Вже тепер треба готувати насіння, утворити в кожному колгоспі насінні страхові фонди, які б забезпечили посівну площу 1945 року.

Скоро закінчується сільськогосподарський рік. Тепер наше завдання зразково підготуватись і провести розподіл наслідків господарювання. Розподіл провести так, щоб кожний колгоспник одержав все, що він заробив своєю чесною працею.

Розквітає Київщина, набуває свою колишню славу. Самовіддано, чесно працюють люди Київської землі. Їх серця сповнені вдячності доблесній Червоній Армії, великому Маршалові Перемоги Йосифу Віссаріоновичу Сталіну — за визволення, за повернуте життя, за право вільно жити і працювати на своїй землі.

КИЇВ — ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОГО РАДЯНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Жовтневі свята цього року збігаються з першою річницею визволення столиці України — Києва від німецьких загарбників, з повним очищенням від ворога української землі.

Трудящі Радянської України готуються урочисто відзначити цю знаменну в історії свого народу дату. Підводяться підсумки роботи, проробленої у визволеній столиці і в містах і селах області, розгортається соціалістичне змагання на кращу зустріч славної річниці.

Після визволення України від німецьких загарбників з новою силою розцвіло народне мистецтво, знову зазвучала розкріпачена українська пісня. В 17 областях республіки вже створено понад 10.000 гуртків художньої самодіяльності, якими охоплено 150.000 учасників.

За рішенням уряду України в усіх районах і областях республіки провадиться огляд відродженого після німецької окупації народного мистецтва. Огляд завершиться республіканською олімпіадою художньої самодіяльності в Києві, яка відбудеться в дні роковин визволення столиці від фашистських загарбників. З учасників олімпіади будуть відібрані кращі колективи й одинаки-виконавці для участі на Всесоюзному огляді в Москві.

Тепер відбувається набір студентів до Київської консерваторії. Професура консерваторії прослухала на місцях сотні виконавців хороших гуртків і кращих відібрала для навчання. Щоб одержати вищу музичну освіту, до Києва прибули десятки обдарованих юнаків і дівчат з Полтавщини, Чернігівщини, Донбаса, західних областей України. За відзивами професури, набір студентів до Київської консерваторії цього року дасть оперній сцені у майбутньому немало талановитих вокалістів.

Плодотворно працює найстаріша на Україні академічна капела «Думка». До річниці визволення Києва вона підго-

тувала змістовну програму, до якої включено класичні українські пісні, твори російських і західно-європейських композиторів. Творчим успіхам «Думки» (художній керівник Петровський) сприяють своєю допомогою видатні українські композитори Ревуцький, Вериківський, Козицький, Штогаренко, Вірьовка та інші.

У дні торжества українського народу, на святі визволення нашої столиці від гітлерівських загарбників зазвучать нові опери, п'єси, симфонії, кантати і пісні, створені композиторами і письменниками України в роки Вітчизняної війни.

Оперу «Наймичка» і кантату «Данило Галицький» написав композитор Вериківський. Композитор Козицький написав патріотичну оперу «За батьківщину». Серед нових творів Лятошинського — квінтет на українські теми, тріо і понад сто обробок українських пісень. Лауреат Сталінської премії Ревуцький закінчує свою третю симфонію. Композитор Скорульський написав кантату, присвячену героїчній боротьбі українського народу за своє визволення, композитор Данькевич — урочисту кантату, присвячену героям оборони Одеси. Кантату «Моя Україна» написав Штогаренко. Композитори Мейтус і Рибальченко написали оперу «Гайдамаки».

Українські драматурги і письменники Дмитерко, Кочерга, Смолич, Юхвід, Мокреєв, Копиленко, Чабаненко, Мартин та інші написали в 1944 році нові п'єси, над якими працюють тепер театри.

Серед музичних колективів столиці України провідне місце займає Державний симфонічний оркестр УРСР.

Перші вистави нового театрального сезону — першого після визволення столиці України — змістовні і різноманітні. Київський Ордена Леніна академічний театр опери та балету ім. Шевченка відкрив сезон новою оперою Вериківського «Наймичка».

Академічний Ордена Леніна драматичний театр ім. Ів. Франка почав сезон п'єсою «Украдене щастя» і готує до річниці визволення Києва прем'єру «Хрещатий яр» Любомира Дмитерка.

Ряд цікавих спектаклів уже показав після повернення до Києва російський драматичний театр ім. Лесі Українки.

У творчому житті України нашим художникам належить одно з провідних місць. Завдяки піклуванню партії й уряду, всі творчі кадри художників, скульпторів і архітекторів збережені. Вони продовжували успішну роботу в евакуації, на фронтах Вітчизняної війни.

Народні художники СРСР Касіян, Шовкуненко, Петрицький, художники Іжакевич, Дерегус, Пащенко, Трохименко, Штільман, Глущенко і Муравін та багато інших створили значні полотна, присвячені Україні.

Тепер художники готуються до ряду виставок, які незабаром відкриються в Києві. Найбільш значна з виставок присвячується відродженню Донбаса. За рішенням уряду України, вона буде відкрита на початку 1945 року. В Києві вже відкрита виставка робіт бригади художників, яка була в частинах 1-го Українського фронту. На цій виставці показано твори художників Костецького, Манюкова, Терпиловського, Нелінгер, Петрова та ін.

Святий обов'язок артистів, музик, композиторів, архітекторів — у відповідь на сталінське піклування, у відповідь на героїчні перемоги Червоної Армії, яка визволила Радянську Україну від банд фашистських катів, створити нові цінності українського радянського мистецтва, всі свої сили, знання і талант віддати Батьківщині, допомогти Червоній Армії виконати до кінця наказ товариша Сталіна — добити фашистського звіра в його лігві, визволити наших сестер і братів, які ще страждають на німецькій каторзі.

Академік **О. ПАЛЛАДІН**
Віце-президент Академії наук УРСР

РІК РОБОТИ АКАДЕМІЇ НАУК УРСР

Відразу після визволення Києва від німецько-фашистської окупації, в листопаді 1943 року, Академія наук УРСР почала роботу по ліквідації наслідків хазяйнування німців в її установах. Не зважаючи на відсутність електричного освітлення, на холод у приміщеннях, співробітники Академії наук з великим ентузіазмом взялись до роботи по відбудові своїх установ, по налагодженню в них науково-дослідної роботи.

В наслідок наполегливої праці та постійної допомоги ЦК КП(б)У та Раднаркому УРСР і особисто М. С. Хрущова була створена можливість уже в березні 1944 р. почати реевакуацію інститутів Академії наук з Москви, Свердловська, Нижнього Тагіла і одночасно розгортати в Києві наукову роботу. Відтоді в Академії наук тривала робота по відбудові інститутів, їх ремонту й обладнанню, і поруч з цим дедалі ширше розгорталась наукова діяльність. Робота інститутів була спрямована на дослідження найважливіших проблем, висунутих Великою вітчизняною війною, а також на розв'язання різних питань по відбудові народного господарства і культури Української РСР після німецько-фашистської окупації.

За рік, що минув з часу визволення Києва з німецького ярма, інститути відділу суспільних наук, зібрали книжкові фонди, відновили роботу своїх бібліотек і вже розгорнули наукову працю над різними питаннями економіки й історії України, українського мовознавства і літературознавства, українського фольклору й археології, а також мистецтва.

Чимало зроблено по відбудові бібліотеки Академії наук УРСР. Проведено облік усіх фондів бібліотеки, який виявив, що німецькі загарбники вивезли понад 700.000 книг. Але не зважаючи на це, вже відновлено роботу відділів і кабінетів бібліотеки, складено каталоги, налагоджено працю двох читальних залів і видачу книжок на абонементи,

а також консультаційну та бібліографічну роботу. До річниці визволення Києва від німецько-фашистських загарбників бібліотека готується відкрити центральний читальний зал на 300 місць.

До першої річниці визволення Києва частину будинку інституту фізики упорядковано. Відновлено наукову роботу в механічній й оптичній майстерні інституту, а також в лабораторіях фотоелементів, електронних процесів, у спектральній лабораторії та лабораторії півпровідників. Інститут розгорнув велику роботу по проектуванню будівництва циклотронної лабораторії.

В інституті біохімії розгорнуто наукову роботу в галузі біохімії нервової й мускульної діяльності.

Багато зроблено і в інших інститутах відділу біологічних наук. В них теж провадиться робота—в галузі інвентаризації флори і фауни УРСР, в питаннях підвищення врожайності, селекції дубового шовкопряда і т. ін.

Немало зроблено для організації лабораторій і майстерень інститутів відділу технічних наук. Вони розміщені в новому будинку, що його за постановою Раднаркому УРСР надано технічним інститутам Академії наук.

За час перебування в Києві інститути Академії наук здобули вже ряд наслідків, цінних з наукового і науково-практичного погляду. Зроблено чимало й для відбудови народного господарства та культурних закладів як у Києві й Київській області, так і взагалі в Українській РСР.

Ще перебуваючи в Уфі, Академія наук ні на хвилину не забувала про ті питання, що постануть перед нею після визволення Радянської України від тимчасової окупації. Тому вже в Уфі інститути Академії працювали над питаннями відбудови народного господарства і культури УРСР, зруйнованих лютим ворогом. Для планування і координації таких дослідів при Президії Академії наук було організовано спеціальну комісію по відбудові народного господарства УРСР.

Інститути Академії продовжували ці досліді під час перебування в Москві. Особливо широко робота розгорнулась після повернення інститутів Академії наук до Києва.

Інститути відділу суспільних наук, наприклад, інститути мовознавства, української літератури ім. Шевченка, багато допомогли поновленню роботи вищих навчальних закладів Києва, зокрема Київського університету. В цьому напрямі чимало зробили й інші інститути Академії, наприклад інститут геологічних наук, який, зокрема, добрав колекцію корисних копалин для геологічного кабінету університету.

Інститут хімії та інститут біохімії організували в своєму будинку заняття з студентами університету по кафедрі біохімії.

Чимало зробили інститути суспільних наук для відбудови культурних закладів Києва.

Різноманітну роботу провели інститути Академії по відбудові промисловості. Інститут фізики бере участь в організації виробництва сегнетових репродукторів. Інститут хімії допоміг у налагодженні хімічних виробництв, а також в організації вітамінної промисловості на Україні; в лабораторіях інституту проведена велика кількість аналізів для різних промислових підприємств, заводів та організацій і дано багато консультацій. Інститут геологічних наук подав допомогу Укргеологоуправлінню в налагодженні його лабораторій, зокрема геохімічної, а також допоміг консультаціями та експертизами будівним організаціям Київської області в різних геологічних питаннях, зокрема у відбудові водопостачання.

Біологічні інститути теж зробили чимало у відбудові народного господарства УРСР. Вони допомагали консультаціями й участю в нарадах по буряківництву, по відновленню туково-хімічної промисловості, по лікарських і дубильних рослинах, по боротьбі з буряковим довгоносом, по боротьбі з зараженістю шкідниками парків, бульварів, садів, по розгортанню виноградарства на пісках і т. ін. Крім того, вони проводили спеціальні наукові дослідження, приміром, по використанню на добриво місцевих покладів фосфоритів у Київській області, потрібних для відновлення тукової промисловості, та дослідження, пов'язані з справою поновлення бурякосіяння. Інститут гідробіології допоміг у відбудові рибного господарства. Крім складання брошури - інструкції по штучному заплідненню риб та зберіганню риб'ячого малька, співробітники інституту брали безпосередню участь у весняній кампанії по штучному розведенню промислової риби, що має велике значення для збільшення рибних запасів Дніпра.

Широку роботу по відбудові народного господарства УРСР, зруйнованого фашистськими варварами, зокрема народного господарства Київської області, провели інститути відділу технічних наук. Вони працювали над питаннями використання горілого й деформованого металу при відбудові промислових і цивільних споруд, над використанням сировини, тількищо зрубаній деревини для будівництва (інститут будівної механіки), над питаннями застосування шлакової вугілля у відбудові промислових споруд Києва (інститут

чорної металургії), над реалізацією контролю виробництва на заводах, над відбудовою споруд та маїнних установок в різних підприємствах, приміром, на Київському вокзалі, на заводі «Більшовик» у Києві, над відбудовою будинку Верховної Ради УРСР, над питаннями реконструкції Києва, над питаннями комплексного використання малих річок України (інститут гідрології й гідротехніки), над енергогосподарством Києва (інститут енергетики).

Велику допомогу у відбудові промислових підприємств Києва і Київської області подав інститут електрозварювання Академії наук, який організував виробництво високоякісних електродів для ручного зварювання й поставив їх підприємствам. Інститут електрозварювання допоміг у зварювальних роботах на Кресі, у відбудові мостів у Київській області, в будівництві резервуарів для нафтопродуктів, у відбудові затоплених і піднятих річкових суден Дніпровського басейну і т. ін. Інститут гірничої механіки працював над питаннями відбудови гірничої промисловості на Україні.

Академія наук УРСР, а разом з нею і вся громадськість Радянської України і Радянського Союзу відзначала в рідному Києві, в столиці Радянської України, 25-річчя свого існування. На проведеній з цієї нагоди ювілейній сесії Академії наук УРСР було підведено підсумки її роботи за перше 25-річчя її існування. Це свято знову виявило велику увагу Радянського Уряду і партії Леніна — Сталіна до наукової роботи в Радянському Союзі і в кожній з братніх республік, що входять до його складу. Президія Верховної Ради СРСР нагородила багато наукових працівників Академії орденами і медалями Радянського Союзу, Президія Верховної Ради УРСР нагородила багатьох співробітників Академії почесними званнями і грамотами. Все це для колективу Академії наук є новим стимулом до ще енергійнішої наукової роботи на користь радянського народу.

Відзначаючи річницю визволення Києва і Київської області від німецько-фашистської окупації, колектив Академії наук буде далі ще краще працювати над питаннями відбудови народного господарства й культури УРСР, над питаннями скорішої ліквідації наслідків хазяйнування німецько-фашистських варварів у Київській області й інших областях Української РСР, і буде всі свої сили, всі свої знання, все своє уміння віддавати передовій сталінській науці, «яка не відгороджується від народу, не тримає себе віддалік від народу, а готова служити народові, готова передати народу всі завоювання науки» (Сталін).

М. ХМІЛЬ

секретар Жовтневого
райкому КП(б)У м. Києва

В ІНІЦІАТОРІВ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ЗМАГАННЯ

Хто з киян не знає заводу верстатів-автоматів імені М. Горького! Завод-сад, зразок виробничої культури, він до війни являв собою прекрасну школу стахановського досвіду високопродуктивної праці.

Багато довелося докласти сил, щоб відновити пошкоджені і пограбовані німцями цехи нашого машинобудівного красуня. Тепер уже на верстатах підприємства успішно виготовляється понад 200 різноманітних деталей для верстатів-автоматів. До Жовтневих свят колектив випустить перші чотири шостишпіндельні верстати. Колективу заводу ім. Горького належить висока честь: він ініціатор переджовтневого соціалістичного змагання підприємств промисловості і сільського господарства Київщини.

Заклик горьківців знайшов широкий відгук серед усіх підприємств району. Майже всі підприємства Жовтневого району в третьому кварталі набагато перевионали виробничі плани, а найбільші показники дали у вересні. Завод ім. Лепсе виконав вересневий план на 205,7 процента; завод «Червоний екскаватор» — на 115,6 процента, ковбасна фабрика — на 183 проценти, завод «Більшовик» — на 109,5 процента. На заводі «Більшовик» уперше в Києві почали застосовувати у відбудові цехів безметалеві перекриття системи архітектора тов. Туполева.

Поруч з підприємствами союзного та республіканського підпорядкування успішно працює райпромкомбінат, колектив якого виконав вересневий план на 164 проценти. На всіх без винятку підприємствах добре підготувалися до зими — накрито дахи, засклено вікна, відремонтовано опалувальну систему, заготовлено овочі, паливо, створено продовольчі бази.

І. МИСЬКО

головний інженер
Київського Цукротресту

НА ЦУКРОВИХ ЗАВОДАХ КИЇВЩИНИ

Хоч як скаженіли й лютували гітлерівські гади, а так їм і не вдалося пожитися нашим радянським цукром! Ні одна німецька Гретхен або Ельза десь у Мюнхені чи Берліні не покуштувала нашої продукції. Не вийшло! Радянські цукровики всіляко уникали від роботи на цукрових підприємствах при німцях.

Сигналом до початку масової відбудовної праці на підприємствах Київського цукротресту була поява наших воїнів з червоною зіркою на кашкеті. На чолі багатьох заводів стали інваліди Вітчизняної війни, партизани. Відтоді почалася велика творча праця. Той, хто побував наприкінці минулого року на Городище-Пустоварівському заводі і бачив залишені німцями руїни, не впізнає його тепер. Всі цехи, агрегати, відділи першої черги відбудовані, добре відремонтовані. Це насамперед заслуга директора заводу, Героя Радянського Союзу, колишнього командира партизанського загону Кравця. Добре підготувалися до цукроваріння заводи Майданецький, Кожанський, Шевченківський, Старинський та ін. Не було деталей — їх виробляли на місці. Не було матеріалів — їх знаходили в навколишніх лісах, на сусідніх підприємствах. Багато попрацювали над використанням внутрішніх ресурсів директор Шевченківського заводу Лисенков та головний інженер Лебідь-Назаренко. Ініціативу й винахідливість виявив ливарник Павло Хоменко: багато складних деталей він формував не за моделями, а за старими деталями. Це скорочувало час на виготовлення і набагато здешевлювало їх. По три норми щодня виконували стахановці Пашук, Гуменюк та ін. Тепер цей завод став до ладу. Уже дають країні цукор і Кожанський та Старинський заводи. Скоро стануть до ладу всі 19 відбудованих заводів. Уже цього року вони дадуть понад 3 мільйони пудів високоякісного цукру.

К. ЧЕБОТАРЬОВ

начальник Київського
облмісцевпрому

ВІДРОДЖУЄТЬСЯ МІСЦЕВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Коли частини Червоної Армії вступили до Києва, повернулись на свої підприємства працівники місцевої промисловості. Серед них були старі кадрові робітники: токар заводу «Транспортер» Каленик, коваль Школьний, стругальник заводу «Мельмаш» Бондаревський, тесляр Овчар, бляхар Дуля, слюсар Осовський та інші. Серед куп металевого брухту і сміття люди знаходили придатні частини, дбайливо перечищали їх і складали верстати, машини. Минало кілька тижнів—і підприємства одне по одному ставали до ладу. Відновили свою роботу всі 17 райпромкомбінатів, що їх об'єднував Київський облмісцевпром, крім них організовано наново 27. Ці райпромкомбінати освоїли і випустили різноманітних товарів широкого вжитку на суму 7.123.000 карбованців, виконавши державний 9-місячний план на 120,2 процента.

Асортимент виробів дуже великий. П'ятсот виробництв цих райпромкомбінатів успішно виготовляють взуття, вози, діжки, мило, ганчарні вироби, зброю тощо. Колективи робітників та інженерно-технічних працівників районної промисловості зобов'язалися до 27 роковин Великого Жовтня достроково, за 10 місяців, виконати річний державний план. Взятє зобов'язання успішно здійснюється. 6 райпромкомбінатів уже достроково реалізували річну виробничу програму за 9 місяців, а 17 достроково виконали 10-місячні плани. Перші місяці займають райпромкомбінати Обухівського, Таращанського, Баришівського, Смілянського, Бородянського, Черкаського, Уманського, Звенигородського та інших районів. Ім'я найкращих стахановців тт. Обуховського, Дорошенка, Мазуренка, Шуби, Кулика, Перехреста відомі трудящим усієї Київщини.

Відбудовані і стали до ладу 8 заводів обласного підпорядкування: київські — «Мельмаш», «Емальпосуд», вогне-

тривких кас, фабрика хімічної обробки паперу, бучанський завод алюмінієвих квасців, васильківський — «Транспортер», корсунський — ливарно-механічний, вагоремонтний завод. За 9 місяців 1944 року ці заводи дали чимало просорушок, магнітних апаратів, свердлувальних верстатів, токарно-гвинторізних машин, просапників, плугів, різного чавунного литва тощо. Державний план за цей час виконано на 106 процентів.

27 роковини Великого Жовтня і перші роковини з дня визволення Києва від німецько-фашистських загарбників колективи підприємств місцевої промисловості зустрічають новими виробничими перемогами.

С. МАМЧУР

секретар Києво-Святошинського
райкому КП(б)У

БРАТНЯ ДОПОМОГА РОСІЙСЬКИХ КОЛГОСПНИКІВ

Дружба колгоспників Києво-Святошинського району з колгоспниками Раменського району, Московської області, почалась 5 років тому, в 1939 році, на сільськогосподарській виставці в Москві.

Понад два роки колгоспники Києво-Святошинського району були під ярмом німецько-фашистської окупації. І, тільки-но Червона Армія визволила столицю Радянської України та навколишні села, з рідної Москви, від наших друзів-раменців, прийшов хвилюючий лист з словами поздоровлення й привіту, з запрошенням приїхати у гості. Ми відрядили делегатів, яких раменці зустріли, як рідних братів. Вони уважно розпитували про становище району, обіцяли допомогти.

Згодом надійшла допомога. Раменці прислали нам 662 голови великої рогатої худоби, городне насіння, навчили нас організувати юткінські ланки, і тепер ми збираємо врожай картоплі в 5-10 разів більший проти звичайного.

Недавно раменці побували у нас в гостях і побачили, як ми живемо і працюємо. Відроджується Києво-Святошинський район. Давно вже відновили свою роботу всі 44 колгоспи, працюють дві машинно-тракторні станції, заводи — скляний, крохмальний, цегельний.

Ми успішно засіяли, виростили і зібрали озимі й ярі зернові на площі 12.000 гектарів. Середній урожай — понад 50 пудів хліба з кожного гектара, а в таких селах, як Музичі — колгосп імені Т. Г. Шевченка, с. Шпитьки — колгосп «Більшовик», с. Микільська-Борщагівка — колгосп «Комуніст» — врощено врожай до 10 центнерів з гектара. Багатий урожай овочів і картоплі зараз збирають колгоспи нашого району. Відновлена робота теплиць, парникового господарства. Набагато перевиконано річні плани розвитку громадського тваринництва. У колгоспах створено 44 ферми

великої рогатої худоби, 37 вівцеферм, 45 птицеферм, 35 свиноферм.

На місці колишніх боїв за Київ, у селах Валки, Ново-Петрівці та інших збудовано десятки нових хат. В них уже оселилися сім'ї військовослужбовців, інваліди Вітчизняної війни та найбільш потерпілі від німецької окупації колгоспники.

М. ШАПОВАЛОВ

заступник завідувача
Київської Обласної освіти

350 ТИСЯЧ ШКОЛЯРІВ

Через 10-15 днів після визволення сіл і районних центрів Київщини в кожному з них починала працювати школа. До війни було по області 1.760 шкіл, а тепер їх є 1.665. Учнів було 381.200, тепер — 351.700. Отже, шкільна мережа на Київщині майже повністю відновлена. До цієї справи багато сил доклали працівники освіти за допомогою батьків. Батьки приносили до шкіл зібрані ними скло, цвяхи, лісоматеріали тощо. В одному тільки Макарівському районі колгоспники витратили на ремонт шкіл із своїх власних заощаджень 500 тисяч карбованців. Сільські ради організовували спеціальні бригади по відбудові шкіл, залучали до них кваліфікованих теслярів, столярів. Тепер у школах області тепло, затишно. Усі вони нормально почали новий навчальний рік.

Велике піклування в 'усій цій роботі виявила наша радянська держава, яка асигнувала на відбудову шкіл десятки мільйонів карбованців. Зараз до всієї освітньої мережі Київщини завезено понад 1.000.000 зошитів, олівці, ручки тощо. Надійшла велика партія підручників.

Значну роботу проведено по підготовці вчительсько-педагогічних кадрів. За минуле літо на 4-місячних курсах підготовлено 780 вчителів, 300 класоводів. Закінчують спеціальні курси 480 викладачів 5-7 класів, перекваліфікуються 620 чоловік. По всіх районах проведено конференції, присвячені підсумкам минулого навчального року і завданням нового.

А. ВЛАСОВ

Член-кореспондент
Академії архітектури СРСР,
головний архітектор м. Києва.

КИЇВ МАЙБУТНЬОГО

Минає рік з того світлого променистого дня, коли Київ — наша столиця і наша гордість — після двохрічної неволі, в результаті самовідданого подвигу тисяч червоних воїнів, був повернутий до славної сім'ї радянських міст.

Руїни, спустошення, змертвілі коробки будинків — ось яким стояв у листопаді минулого року Київ перед воїнами, що вигнали звідси фашистську погань. Людей тут було дуже мало, бо більшість населення німці вигнали з міста. Колочим дротом були обгороджені найкращі його квартали. Уламки, бите скло вкривали тротуари і брук. Багато будинків ще курилось. Курився університет — один з найстаріших у країні, бібліотека імені ВКП(б), Будинок оборони. Вечорами вікна підвальних поверхів червоніли — це догорало ще у сховищах вугілля. Гасити його було нічим: німці зруйнували все комунальне господарство і води у місті не було.

Відтоді минув рік. Цей рік був сповнений величезного напруження сил усіх трудящих міста. Київ знову має світло, воду й паливо. Відбудовано міський трамвай. В небувало короткі строки через Дніпро перекинуто нові мости. Відбудовано сотні житлових домів, багато громадських будинків і закладів. Силами самих жителів міста розбираються рештки зруйнованих будинків на Хрещатику, підготовляються майданчики для збудування нових, прекрасних споруд. Будується величезний колектор на Хрещатику, асфальтується за новим профілем вулиця.

Та неправильно було б розуміти відбудову міста тільки як відтворення й ремонт того, що зруйнували німці. Якщо вже довелося відбудовувати, то треба це робити так, щоб радикально усунути всі хиби колишньої забудови. Київ має стати ще красивішим, ще величнішим, ніж був до

війни. Місто будується навіки, і перспективи його розвитку ми повинні ясно уявляти собі вже сьогодні.

Завдяки повсякденному керівництву глави українського уряду Микити Сергійовича Хрущова ці перспективи починають набирати цілком реальних обрисів.

Виняткова увага віддається майбутній забудові та архітектурі Хрещатика, — цієї основної магістралі столиці. Тут будуть зосереджені найважливіші громадські, культурно-освітні і ділові заклади міста. Нові будинки Наркомату оборони і Наркомату закордонних справ УРСР оформлять своєю архітектурою один із найзначніших пунктів Хрещатика. Будинки театру, багатозального кіно, концертного залу, приміщень виставок прикрасять майбутній Хрещатик. Тут же розташуються трести республіканського значення, контори й установи.

Перші високі поверхи будинків будуть відведені під найкращі ресторани, магазини, кафе. Тротуари запроектовано дуже широкі, і тому влітку частина столиків буде стояти на свіжому повітрі, під великими тентами. Прекрасно устатковані готелі й гостиниці будуть розташовані на найвищих місцях, звідки відкриваються перспективи різних районів міста. Нові будинки Палацу праці, Будинку радянської інтелігенції, Радіоцентру ввійдуть до загального архітектурного ансамблю.

Всі будівні можливості України з її багатющим вибором природного каміння — гранітів, вапняків, мармуру — будуть використані для личкувальних робіт. Санітарне устаткування будинків, їх умеблювання і технічне оснащення буде проведено на рівні сучасних досягнень техніки.

Найталановитіші архітектори України, скульптори, художники, інженери різних спеціальностей залучаються до розв'язання цього виняткового щодо свого значення і складності завдання.

Хрещатик — цей природний центр міста — має бути розв'язаний як найцікавіший своєю архітектурою ансамбль, що визначить собою в великій мірі й архітектурне обличчя нового Києва. Широкою алеєю вийде він до Дніпра і відкриє перспективи на Лівобережну далечінь.

Пантеон героїв Вітчизняної війни, монументи і пам'ятники повинні відобразити в собі величні перемоги радянської зброї, які привели до визволення України та її столиці спід німецького ярма.

Наново реконструюються центральні магістралі столиці. Бульвар Шевченка буде цілком реконструйований і наново озеленений. Його прикрасять пам'ятники й фонтани. Забу-

дова цієї вулиці також провадитиметься як розв'язання єдиного ансамблю. Найголовніші майдани міста також матимуть закінчений архітектурний вигляд.

Велика увага приділяється міському транспортові. Спорудження метрополітену з глибоким виводом його в чудові передмістя Києва має істотно відбитися на плануванні міста. Метрополітен дасть змогу тісніше зв'язати передмістя з центром, постачати місту свіжу городину, молочні продукти, фрукти з спеціальних господарств. Графіки руху в місті будуть наново переглянуті з точки зору розв'язання сучасної транспортної проблеми. Вантажні потоки повинні мати свої певні траси.

Пасажирські лінії автобусів, тролейбусів і трамваїв мають бути розраховані на створення максимальних вигід для населення. З цією ж метою будуть створені спеціальні пасажирські ескалатори, що полегшуватимуть сходження на високі пункти. Створюється цілий ряд тунелів для кращого зв'язку між окремими частинами міста найкоротшими шляхами. В окремих пунктах мають бути створені нові гаражі та паркінги — стоянки машин. Наново реконструюється залізничний вузол з обводом для вантажного руху за межами міста. Виняткова увага приділяється водному транспортові — будуть створені додаткові пристані та станції.

Передмістя будуть реконструйовані і впорядковані. Важливого значення набирає архітектура малоповерхового будівництва міського типу: окремих котеджів, вілл, індивідуальних будинків. Затишні, зручні будинки з комфортабельними квартирами, з добре розпланованими ділянками, мають прикрасити околиці міста і перетворити їх на мальовничі райони.

Будуть упорядковані береги Дніпра. Для цього необхідно ліквідувати зсуви, добудувати набережні, перетворити укоси на парки громадського користування. На Трухановому острові створюється гідропарк з комфортабельними пляжами, новим будинком курзалу і водними станціями, щоб трудящий міг тут знайти справді повний відпочинок. Легкий пішохідний місток через Дніпро забезпечить прямий зв'язок Труханового острова з центром міста.

В районі Видубецького монастиря відводиться територія для величезного Ботанічного саду Академії наук УРСР. Багата флора України і всього Радянського Союзу, кращі представники флори Європи, Азії та Америки знайдуть собі місце в його оранжереях. Створюються типові

паркові та лісові ландшафти в сполученні їх з архітектурою. Наприклад, поряд з показовим сучасним садом і будинком українського колгоспника буде показано садибу часів Богдана Хмельницького.

У величезних оранжереях Ботанічного саду будуть створені багатющі колекції тропічних і субтропічних рослин. Роботи великих перетворювачів природи — Дарвіна, Тімірязєва, Мічуріна, Бербанка, Лисенка — будуть наочно показані на спеціальних ділянках.

Місто має збагатитися першокласними розсадниками та оранжереями, які даватимуть Києву ще краще озеленення. Вулиці, бульвари, сквери, парки мають бути за ці роки відбудови цілком і зразково упорядковані.

Найближчими роками передбачається повне закінчення республіканського стадіону ім. М. С. Хрущова. На надзвичайно зручній території стадіону виникне цілий комплекс фізкультурних споруд, розташованих у затінку прекрасного парку.

В місті буде споруджено ряд нових будинків: Музей української культури Академії наук УРСР, Головна обсерваторія, Бібліотека Академії наук. Вони допоможуть нам створити нові надзвичайно цікаві архітектурні ансамблі.

Всі будинки міста в процесі відбудови мають бути абсолютно упорядковані. Справі впорядкування столиці — від великих завдань (як міський транспорт, дорожня справа) до таких дрібниць, як кіоски, рекламні щити, вивіски — необхідно приділити найсерйознішу увагу. Навіть урна для сміття прикрашатиме собою вулицю, коли вона гарно оформлена з архітектурного погляду. Ми прагнемо того, щоб кожен елемент архітектурного цілого був виконаний художньо і зроблений технічно досконало.

Все сказане тут ніяк не вичерпує всього обсягу і різноманітності робіт в Києві на найближчі роки. Але й цього досить, щоб уявити собі грандіозність завдань, які випливають звідси. Зокрема, за час німецької окупації дуже зруйновано в Києві підприємства промисловості будівних матеріалів. Треба дуже багато працювати над створенням потужної індустріальної бази, яка забезпечила б високоякісними будівними матеріалами і сучасними механізмами майбутні відбудовні роботи.

Так само вже тепер слід подбати про підготовку кадрів висококваліфікованих робітників-будівників, майстрів таких професій, як ліпники, альфрейники, шtukатури, мармурники та ін. Без цього ми не зможемо забезпечити належну якість будівних робіт.

Архітектурні майстерні та інші проектні організації повинні зібрати у себе всіх найдосвідченіших і найбільш обдарованих спеціалістів-архітекторів, художників, інженерів, бо тільки тоді буде впевненість, що справа проектування нової забудови перебуває в надійних руках.

Велика сила радянського патріотизму, безмежна любов до Батьківщини і до свого вождя товариша Сталіна допомогли розтрити диявольські плани гітлерівців і цілком визволити Радянську Україну від німецької погані.

І саме ця сила через кілька років відтворить Київ ще прекраснішим, ще досконалішим містом, яким пишатиметься весь Радянський Союз, як одним із найкрасивіших і найбільш упорядкованих міст нашої великої радянської Батьківщини.

Київ 14 жовтня 1944 р. Салют з нагоди визволення всієї
Радянської України.

ТАК ВІДРОДЖУВАЛОСЬ ЖИТТЯ

(По сторінках «Київської Правди»)

Перший концерт

14 листопада в Державному Академічному театрі опери та балету ім. Шевченка відбувся перший великий концерт, присвячений визволителям столиці України від німецьких окупантів — бійцям і офіцерам Червоної Армії. Концерт відкрився піснею про Сталіна — натхненника визволення українського народу з тяжкої німецької неволі.

(«К. П.» 15.XI.1943 р.).

Кияни одержують воду

Дві вулиці — Червоноармійська і Саксаганського — одержали воду. Електроенергію дають трактори. 16-17 листопада воду матиме Поділ. Центр міста одержить воду пізніше, коли буде електроенергія.

(«К. П.» 15.XI.1943 р.).

В колгоспі «Червоний орач»

Колгосп першим у Березанському районі справився з польовими роботами, провів осінню сівбу, повністю виконав державні завдання і викопав порядком допомоги 10 га цукрових буряків у радгоспі «Хмельовик».

(«К. П.» 15.XI.1943 р.).

Українські письменники в Києві

До Києва прибула група українських радянських письменників: Максим Рильський, Петро Панч, Володимир Сосяра, Олександр Копиленко, Андрій Головка, Микола Шеремет. Раніш прибули Микола Бажан, Юрій Яновський. Після довгої розлуки письменники зустрілись з рідним містом, з читачами.

(«К. П.» 21.XI.1943 р.).

Почалося навчання в школах Києва

20 листопада частина шкіл Києва відчинила двері для нашої дітвори. Обличчя учнів серйозні й урочисті. Після двохрічного поневіряння вони прямують до школи. В 95 школі, де була розміщена мадьярська частина і майже все було розгромлене, зараз чисто й тепло. Класні кімнати прикрашені портретами товаришів Леніна і Сталіна. Червоні прапори, які школа зуміла зберегти, надають приміщенню певної урочистості. В учителів теж піднесений настрій. Вони вітають один одного з початком навчального року.

(«К. П.» 21.XI.1943 р.).

Пущено електростанцію

Своє зобов'язання докласти всіх зусиль, щоб якнайшвидше відбудувати завод, колектив «Ленкузні» з честю виконує. Завод дає місту 35 кубометрів води на годину. 22 листопада введено в дію електростанцію на 80 кіловат. Це дало змогу пустити ливарний цех, прискорити ремонт підприємств, постачати електроенергію кінотеатрам міста.

(«К. П.» 23.XI.1943 р.).

Художній інститут приступив до роботи

На сьогодні Художній інститут уже зібрав у своїх стінах 17 дипломантів-випускників. Приїхав з Москви архітектор Заболотний, працюють викладач-художник Фомін, професор Середа, доценти Макушенко, Лоханько. Вже функціонують майстерні — графічна, скульптурна, літографська, портретна. Художники роблять портрети, плакати для прикрашення міста, малюють також сатиричні плакати для вікон ТАРС.

(«К. П.» 24.XI.1943 р.).

Столиця оживає

Відкрито до 26 листопада 18 магазинів, працюють 10 хлібопекарень, 28 ідалень. Іде торгівля на базарах. До послуг населення відкрито двері лікарень, поліклінік, диспансерів, амбулаторій, аптек. Відкрились перші дитячі сади і ясла. Приведені до ладу і пущені в експлуатацію міські лазні.

(«К. П.» 26.XI.1943 р.).

Радіовузол працює

Знову на вулицях Києва чути знайомий голос диктора: «Говорит Москва!» Цей голос пролунав майже разом із гуркотом радянських танків, могутнім ревом літаків. Трансляційний вузол обслуговує гучномовці на вулицях Леніна, Короленка, Артема і бульварі Шевченка.

(«К. П.» 27.XI.1943 р.).

Перший поїзд

24 грудня на Київський вокзал прибув перший пасажирський поїзд з Харкова.

(«К. П.» 27.XI.1943 р.).

Є скло

Після двохрічної темряви цехи одного з скляних заводів Києва освітилися вогнем палаючих печей. Перший лист віконного скла виготовив 60-річний майстер-раціоналізатор Матвій Васильович Белов. Завод день-у-день набирає темпів, збільшує випуск продукції.

(«К. П.» 31.XII.1943 р.).

Літературний вечір у столиці

23 грудня вчені, вчителі, робітники, студенти Києва зібрались на вечір зустрічі з групою радянських письменників, що перебувають у Києві. Місця за столом займають письменники: А. Головка, А. Малишко, Ю. Кобилецький, Ю. Костюк, О. Носенко, Д. Бедзик, Ю. Мартич, М. Ятко, Д. Каневський. Вечір відкрив редактор «Київської Правди» О. Носенко. З доповіддю «Українська література у Вітчизняній війні» виступив Ю. Кобилецький. Присутні тепло зустріли письменників, що читали свої твори. Після вечора відбувся великий концерт.

(«К. П.» 2.I.1944 р.).

Новорічні ялинки

Весело й радісно радянська дітвора зустрічала навколо ялинок Новий рік. Після двох тяжких років наші діти знову оточені піклуванням і увагою, знову перед ними гостинно розчинились двері шкіл, клубів, технічних станцій, театрів. Для шкіл була влаштована ялинка в кінотеатрі «Комсомолец України», а найкращих учнів запросили до Палацу піонерів. День Нового року — день відкриття Палацу. Святково одягнені, в червоних галстуках, піонери наповнили його зали. Для них виготовлено тут багато ціка-

вого. В концертному залі — дві великі ялинки, прикрашені гірляндами різнобарвних електричних лампочок. В другому залі — можна потанцювати і взяти участь у масовій грі, а в одній з кімнат послухати цікаві казки.

(«К. П.» 3.І.1944 р.).

Вагони вийшли на колію

Привітно миготять у вечірньому присмерку кольорові вогники: вулицями Києва пішов трамвай. І кожен перехожий мимоволі спиняється, щоб глянути на нього, послухати переливчастий дзвоник. Це зрозуміло. Адже ця подія — радість для киян.

(«К. П.» 9.І.1944 р.).

Читальня Академії наук працює

З 15 грудня в бібліотеці Академії наук УРСР почала свою роботу читальня. Бібліотека щодня одержує свіжі газети. Придбано велику кількість агітаційно-пропагандистської літератури найновіших видань. Зараз колектив бібліотеки проводить роботу по обліку фондів та комплектуванню окремих відділів.

(«К. П.» 11.І.1944 р.).

На 1 мільон карбованців продукції

Через кілька днів після визволення м. Василькова артіль імені Першого травня дала високоякісну шкіру. В Переяслав-Хмельницькому районі працюють артілі художньої вишивки, харчових виробів, артіль по вироботку торффу. В області вже організовано 63 промартілі, з них 48 працюють у Києві. За два місяці вони виготовили продукції на 1 мільон карбованців.

(«К. П.» 12.І.1944 р.).

Цукрозаводи стають до ладу

В Києві розпочав роботу Цукротрест. День за днем наладжується цукрова промисловість. Ожив Старинський завод, який випустив вже 5.600 центнерів цукру. Наприкінці грудня знову замаяворив червоний прапор на Кожанському цукрозаводі. Не зважаючи на те, що німці вивезли майже всі вимірні прилади, забрали з собою тару і транспортні засоби, завод дав уже перші 6.000 центнерів цукру.

(«К. П.» 12.І.1944 р.).

Столичний університет живе

Сьогодні велике свято для колективу Київського Державного університету імені Т. Г. Шевченка і для всього ра-

дяньського народу. Знову почалось навчання в столичному університеті. Ворог зруйнував його найкращі будівлі, спалив аудиторії, пограбував кабінети, лабораторії, бібліотеки. Та червоні воїни, керовані генієм мудрого Сталіна, визволили Київ. І ось знедолена під час німецького панування молодь знову на студентських лавах. На кафедри сходять професори та викладачі і передають молоді свої знання.

(«К. П.» 15.I.1944 р.).

Відкрились хати-читальні

Цими днями в селах Обухівець та Філі, Іванківського району, відкрито хати-читальні. Вони добре обладнані, мають політичну і художню літературу, посібники з сільського господарства. Колгоспники в години дозвілля знову відвідують свої хати-читальні, читають там газети, журнали і нову художню літературу.

(«К. П.» 19.I.1944 р.).

Допомога будівникам Хрещатика

Розбирання руїн на головній магістралі столиці треба закінчити до 1 травня. Цими днями жінки будинків № 10-14 на вулиці Леніна, порадившись між собою, почали допомагати будівникам, передавши їм 27 кілограмів цвяхів, багато сокир, ломів, лопат та інших інструментів. Крім того, кожна з них зобов'язалася не менше 5 годин на тиждень працювати на відбудові Хрещатика.

(«К. П.» 13.II.1944 р.).

Київщину визволено

Передає наказ Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу товариша Сталіна про визволення з німецької неволі одного з стародавніх міст України на Київщині — Умані, а також райцентрів Христинівки, Тального, Бабанки, Маньківки, Катеринополя. Таким чином, Київська область повністю очищена від німецької погані.

(«К. П.» 13.II.1944 р.).

Золоті медалі — у фонд оборони

Професори Київського медичного інституту тт. Виноградова і Добровольський внесли у фонд Червоної Армії свої великі золоті медалі. Золоті браслети, ланцюжки й інші цінності віддали професори тт. Капистинський, Ярослав, Зюков. За короткий час у фонд оборони країни надійшло від колективу медінституту 110.000 карбованців, 21 карбованець золотом і 23 срібні речі.

(«К. П.» 25.II.1944 р.).

**Київ, голові Київського облвиконкому Ради депутатів
трудящих тов. ОЛІЙНИКОВІ, секретареві Київського
обкому КП(б)У тов. СЕРДЮКОВІ**

Передайте трудящим Київської області, які зібрали 39.000.000 карбованців грішми, 100.000 пудів різних продуктів і 5.000.000 карбованців облигаціями держпозик до фонду оборони Союзу РСР, мій братерський привіт і подяку Червоної Армії.

Й. СТАЛІН

(«К. П.» 11.IV.1944 р.).

13 тисяч на недільнику

Трудящі Білої Церкви енергійно взялися за впорядкування міста: білять будинки, прибирають вулиці, насаджують дерева. У недільнику по очистці міста від сміття і бруду взяли участь 13.000 трудящих. Комсомольці і молодь міста упорядковують стадіон, водну станцію.

(«К. П.» 20.V.1944 р.).

Нова інкубаторна станція

Відбудовано Звенигородську інкубаторну станцію. У встановлений перший апарат закладено 4.200 яєць. Незабаром стане до ладу і другий апарат. Протягом сезону інкубаторна станція має дати 130 тисяч курчат.

(«К. П.» 4.VI.1944 р.).

Колгоспний Будинок культури

З приходом радянської влади знову стало людно в колгоспному Будинку культури села Кумейки. Приміщення будинку відремонтовано, любовно обладнано й прибрано. Працюють гуртки художньої самодіяльності.

(«К. П.» 11.VI.1944 р.).

Жінки-косарі

Відгрімili бої, і на визволених ланах знову заколосилися хліба. З нетерпінням чекають колгоспники села Шандерівки, Корсунь-Шевченківського району, початку жнив. Уже створено бригади, які працюватимуть на збиранні, закінчено ремонт інвентаря. Жіночу бригаду косарів очолює комсомолка Н. Чоплинська. Її бригада працювала на косовиці сіна і тепер посилено готується до збирання хліба.

(«К. П.» 7.VII.1944 р.).

Київській області вручено перехідний Червоний Прапор Державного Комітету Оборони

15 серпня в Києві відбувся обласний зліт передовиків сільського господарства, присвячений врученню Київській області перехідного Червоного Прапора Державного Комітету Оборони за успішне виконання плану весняної сівби.

(«К. П.» 16.VIII.1944 р.).

Ювілейна сесія Академії наук УРСР

26 вересня в приміщенні Київського ордена Леніна Академічного театру опери та балету імені Т. Г. Шевченка відбулось урочисте засідання Урядового Ювілейного Комітету для відзначення 25-річчя Академії наук УРСР. Вступне слово проголосив голова Урядового Ювілейного Комітету, заступник голови Ради Народних Комісарів УРСР тов. М. П. Бажан. Президент Академії наук УРСР, Герой соціалістичної праці академік О. О. Богомолець прочитав доповідь на тему: «Академія наук УРСР за 25 років». Після доповіді відбувся концерт.

(«К. П.» 27.IX.1944 р.).

Колгоспи Київської області виконали план сівби озимини

Колгоспи Київської області 29 вересня 1944 року виконали план сівби озимих культур на 100,1 процента. Сівба триває.

(«К. П.» 1.X.1944 р.).

1.722.000 пудів хліба здала Київщина у фонд Червоної Армії

Київська область, закінчивши 25 вересня 1944 року державний план хлібоздачі, взяла на себе зобов'язання — додатково здати до фонду Червоної Армії 1.700.000 пудів зерна.

На 20 жовтня область своє зобов'язання виконала, здавши достроково до фонду Червоної Армії 1.722.000 пудів зерна.

(«К. П.» 22.X.1944 р.).

Місцева промисловість м. Києва виконала річний план

20 жовтня колективи підприємств місцевої промисловості Києва (голова виконкому міськради депутатів трудя-

щих тов. Мокієнко, нач. управління місцевпрому тов. Гальперін) достроково виконали річний виробничий план, випустивши продукції на суму 13.350.000 карбованців.

(«К. П.» 25.X.1944 р.).

Величезний успіх четвертої грошово-речової лотереї

Передплата в столиці України за перший день перевищила план і досягла суми 10.074.000 карбованців. Багато киян купують квитки лотереї за готівку.

(«К. П.» 27.X.1944 р.).

Відкриття театрального сезону у франківців

25 жовтня вперше за три роки піднялась завіса в Київському Державному ордену Леніна Академічному театрі ім. Ів. Франка.

Відбулася прем'єра «Украдене щастя» в постанові народного артиста СРСР Гната Юри, за участю народної артистки СРСР Н. М. Ужвій та лауреата Сталінської премії народного артиста СРСР А. Бучми.

(«К. П.» 27.X.1944 р.).

Працює оперний театр

28 жовтня прем'єрою «Наймичка» відкрився сезон в Державному ордену Леніна Академічному театрі опери та балету ім. Т. Г. Шевченка.

Вперше в столиці прозвучала ця нова опера, створена композитором Вериківським за роки Вітчизняної війни.

(«К. П.» 29.X.1944 р.).

З М І С Т

	стор.
Голові Державного Комітету Оборони товаришеві Сталіну Й. В.	5
Наказ Верховного Головнокомандуючого генералові армії Ватутіну	7
Товаришеві Сталіну. Лист тов. Хрущова М. С. про становище в Києві	15
Великому народові російському. (3 листа, прийнятого на мітингу в Києві 27 листопада 1943 року)	17
Сталінський полководець. Промова Голови Ради Народних Комісарів УРСР і Секретаря ЦК КП(б)У тов. Хрущова М. С. на траур- ному мітингу на похороні генерала армії Ватутіна М. Ф.	21

З славного минулого

В. Чаговець. — Наш вічний, прекрасний, безсмертний Київ	26
---	----

Битва за Київ

Наказ по військах фронту	32
Генерал-лейтенант С. Шатілов. — Визволення столиці України	35
Подвиг комсомольців	47
Клятва героїв-комсомольців	48
Гвардії майор Л. Речмедін. — Соколи	49
Підполковник О. Безименський. — Кашаган Джамангараєв	53
М. Шеремет. — Народні месники	55

Київ визволено

Ю. Яновський. — 6 листопада, в Києві	59
Ю. Марковський. — З темряви — на світло	63
П. Березкіна. — Незабутнє	65
Ключ від київської кріпості відібрано у гітлерівських грабіжників	68

Рік відбудови

Маршалові Радянського Союзу, вождеві і кращому другові україн- ського народу товаришеві Сталіну. Лист від колгоспників і кол- госпниць, робітників і робітниць МТС, радгоспів та спеціалістів сільського господарства Київської області	69
З. Сердюк. — Відродження слави Київщини	79

Ф. Мокієнко. — Відродження	87
З. Олійник. — Відродження сільського господарства Київщини за рік	92
О. Корнійчук. — Київ — центр українського радянського мистецтва	98
О. Палладін. — Рік роботи Академії Наук УРСР	101
М. Хміль. — В ініціаторів соціалістичного змагання	105
І. Мисько. — На цукрових заводах Київщини	106
К. Чеботарьов. — Відроджується місцева промисловість	107
С. Мамчур. — Братня допомога російських колгоспників	109
М. Шаповалов. — 350 тисяч школярів	111
А. Власов. — Київ майбутнього	112
Так відроджувалось життя	118

С 1. 1. 1961 года
Цена коп. 60

Освобожденная Киевщина
(На украинском языке)

БФ 1113. За 38 3. 8 друк. арк. В друк. арк. 40 000 экз. Підписано
до друк. 4/ I—14 р Тираж 10,000

Область друкарня. Київ. Леніна, 19.

1322

Проверено 1947 г.